

Orientering om helsepersonellkommisjonen

Høring - NOU 2023:4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse-
og omsorgstjeneste

Høring

- Helse- og omsorgsdepartementet har sendt NOU på høring
- Mandat:
  - *etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak i årene framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet for å møte utfordringene i helse- og omsorgstjenestene på kort og lang sikt.*
- Helsepersonell er viktige for mange kommunale tjenester, og saken legges fram for at kommunen skal kunne gi en uttalelse til utredningen.

Kunnskapsgrunnlag 1

- Helse- og omsorgstjenestene har vokst lenge, og ansetter nå omtrent 15 % av alle sysselsatte.
- Veksten er størst i kommunene, men også spesialisthelsetjenesten vokser
- Norge ligger har klart størst andel sysselsatte i helse- og omsorgsykker av alle EØS-land
- Demografiutviklingen tilsier fortsatt stor vekst i etterspørsel
- Om veksten møter etterspørselen vil det bli mangel på arbeidskraft i andre yrkesgrupper
- Andelen helsepersonell med høyere utdanning øker

Kunnskapsgrunnlag 2

- Det er allerede rekrutteringsutfordringer mange steder – spesielt i mindre kommuner
- Mange steder er man avhengig av utenlandsk arbeidskraft
- NOUens oppsummering av utfordringsbildet er at dagens personellbruk ikke er bærekraftig
  - "Eldrebølgen" er her
  - Flere overlever alvorlig sykdom
  - Medisinske framskritt gjør at man *kan* gi tjenester og behandlinger til flere
  - Brukere/pasienter har ingen insentiver for å begrense etterspørsel selv
  - Det forventes lavere inntekter for offentlig sektor, og man trenger fler personer i andre næringer

Kommisjonens anbefalinger

“Jo lengre vi venter med å iverksette tiltak i helse- og omsorgstjenesten for en fremtid med færre ansatte per pasient, jo vanskeligere blir det å sikre en rettferdig helse- og omsorgstjeneste for alle landets innbyggere”

- For å møte utfordringene foreslås tiltak innen seks områder:
  - Organisering av helse- og omsorgstjenestene
  - Oppgavedeling
  - Arbeidsforhold og arbeidstid
  - Utdanning og kompetanseutvikling
  - Prioritering og reduksjon av mindre viktige og til dels uønskede tjenester
  - Digitalisering og teknologisk utvikling

Organisering og oppgavedeling

- Det foreslås to nye utredninger om organisering:
  - Utredning om mer helhetlig organisering, evt. felles forvaltningsnivå
  - Utredning av en framtidig sykehusstruktur
- Åtte forslag til tiltak om oppgavedeling mellom personell
- Kommisjonen mener at man skal bygge nedenfra, med større fokus på folkehelsearbeid og forebygging
- Målet er mer effektiv bruk av kompetanse, og redusert behov for spesialiserte tjenester

Arbeidsforhold og kompetanse

- To tiltak om arbeidsforhold og arbeidstid:
  - Anbefaler bestemmelser om gjennomsnittsberegning av arbeidstid
  - Forsøksprosjekter på nye arbeidstidsordninger
- Åtte tiltak om utdanning og kompetanseutvikling:
  - Tiltak som gjør veien til godkjent helsepersonell raskere
  - Samarbeid i utdanningene for bedre samarbeid mellom yrkesgruppene
  - Anbefales at prioritering og begrensende valg vektlegges i utdanningene
  - Kartlegging av kompetanse og felles kompetansesentre for å heve kvalitet i tjenestetilbudet

Prioritering og digitalisering

- Kommisjonen mener det er rom for reduksjon av unødvendige og lavt prioriterte helsetjenester. Det understrekes at den viktigste faktoren for å lykkes med riktig prioritering er en kulturendring og oppmerksomhet om problemet. Fire tiltak:
  - Faglige nettverk i og mellom tjenestene
  - Utredning av takstsystemet for å se om det gir uheldige insentiver
  - Krav om utredning av konsekvensene for personellbehov som følger av politikk på helse- og omsorgsområdet - delvis tilbakevirkende
  - Bedre statistikk
- Digitalisering og teknologi *kan* være en viktig del av løsningen om det brukes riktig, og om det brukes bevisst til effektivisering. To tiltak:
  - Rekruttering av personell med teknisk/digital kompetanse og utvikling av utdanningsprogrammer
  - Bedre utnyttelse av tilgjengelig teknologi – et prinsipp om at oppgaver som ikke innebærer direkte kontakt med pasienter, brukere eller pårørende skal automatiseres mest mulig

Rådmannens vurderinger og anbefaling

- Støtter utredningen og anbefalingene
- Utfordringene må tas tak i raskt. Dersom de foreslåtte tiltakene følges kan det bidra til bedre tjenester, og mer bærekraftige tjenester
- Drammen er allerede i gang med tiltak for å møte flere av utfordringene det pekes på
- Skulle ønske det var fokus på betydningen av tilrettelagte boliger og bomiljø, men forventer at det kommer i egen stortingsmelding senere i år

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve